

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

UPUTSTVA

Za pomoć stranki ili strankama u podnošenju zahteva Ustavnom sudu Republike Kosovo iz člana 113.7. Ustava Republike Kosovo i članova 46, 47, 48, 49. i 50. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo

Preliminarna zapažanja

1. Ova uputstva su pripremljena da Vam pomognu u podnošenju zahteva Ustavnom sudu Republike Kosovo. Međutim, pre nego što odlučite da uputite ustavnu žalbu Ustavnom sudu, treba biti posebno svestan člana 113.7. Ustava i člana 22. i 46. do 50 Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo pravila 28. do 32. Poslovnika o radu Ustavnog suda koji određuju zakonske uslove koje treba ispuniti da bi omogućili Ustavnom sudu da presudi po Vašem zahtevu.
2. Ukoliko mislite da ste ispunili sve zakonske uslove navedene u navedenim odredbama, treba da popunite obrazac zahteva u skladu sa uputstvima datim u daljem tekstu.

Pitanja koja se mogu podneti Ustavnom sudu

3. Ustavni sud je najviši organ za tumačenje Ustava i usklađenosti zakona sa Ustavom.
4. Dakle, Ustavni sud može da ispituje zahteve podnete od strane pojedinca ili pravnih lica koji tvrde da su njihova ljudska prava i osnovne slobode garantovane Ustavom Republike Kosova, prekršene od strane javnih organa. Treba da pročitate poglavlje II (Osnovna prava i slobode) Ustava koje sadrži ova ljudska prava i osnovne slobode.
5. Ako smatrate da ste vi lično i direktno bili žrtva kršenja jednog ili više ovih ustavnih prava od strane javnih organa Republike Kosovo, možete uputiti slučaj Ustavnom sudu.
6. Međutim, Ustavni sud može da se bavi samo zahtevima koji se odnose na kršenje jednog ili više prava iznetih u Ustavu. On ne može da deluje kao sud za nove žalbe (sud četvrtog stepena) u odnosu na odluke koje donose sudovi čija je uloga da tumače i primenjuju pravila i procesnog i materijalnog prava.
7. Ustavni sud može da ispituje samo zahteve koji su podneti protiv javnih organa Republike Kosovo (državni organi, administrativni organi, sudovi itd.) koji su navodno prekršili Vaša osnovna prava i slobode garantovane Ustavom, kao što je navedeno u članu 113.7. Ustava. Ustavni sud ne može da se bavi žalbama protiv privatnih lica ili privatnih organizacija.
8. Ustavni sud nije nadležan da ispituje zahteve u kojima se žalite na događaje ili postupke koji su se desili pre nego što je Ustav stupio na snagu, tj. pre 15. juna 2008. god.
9. Prema članu 113.7. Ustava, Ustavni sud može da se bavi nekim zahtevom samo ako su prethodno iscrpljeni svi raspoloživi pravni lekovi koje zakon predviđa. To znači da, pre podnošenja ustavne žalbe Ustavnom sudu, treba najpre da pokušate da dobijete od sudova odluke o pitanjima pokrenutim u Vašem zahtevu, uključujući konačnu odluku najvišeg nadležnog suda. Ukoliko niste koristili takav lek, treba da pokažete da bi bio neefikasan, ili da nije postojao pravni lek. Pored toga, takođe treba da pokažete da ste pred javnim organima i sudovima, pokrenuli pitanje kršenja Vaših ustavnih prava, kao što to sada radite obraćanjem Ustavnom sudu.
10. Prilikom pokretanja postupka pred sudovima, treba da se pridržavate važećih pravila Suda, uključujući pravilo poštovanja rokova. Ako je, na primer, Sud odbacio Vaš zahtev ili žalbu, zato što ste je podneli prekasno, ili pogrešnom sudu, ili niste koristili odgovarajući postupak, Ustavni sud neće moći da razmatra Vaš zahtev.
11. Štaviše, ako se žalite da je sud, u upravnom, krivičnom ili građanskom postupku, prekršio Vaše pravo na pravično suđenje, ne bi trebalo da ponovo otvarate Vaš slučaj nakon što ste iscrpeli redovna žalbena sredstva pred sudovima. Takođe ne treba da koristite pravne

lekove van sudova ili da tražite pomilovanje ili amnestiju. Peticije (Parlamentu, šefu države ili Vladi, ministru ili ombudsmanu) ne smatraju se pravnim lekovima koje je trebalo koristiti kako bi bili u skladu sa gore navedenim zahtevom za iscrpljivanje pravnih lekova.

Popunjavanje obrasca za zahtev

12. Pre nego što popunite obrazac za zahtev, treba pažljivo pročitati pravila 28. i 29. Poslovnika o radu i obratiti pažnju na sledeće primedbe.
13. Ukoliko smatrate da se Vaša žalba odnosi na neko od prava i sloboda garantovanih Ustavom i da su gore opisani uslovi zadovoljeni, treba pažljivo i čitko da popunite obrazac zahteva i da ga što pre pošaljete Ustavnom sudu, zajedno sa relevantnom dokumentacijom koja je potrebna za njegovo razmatranje.
14. Vaš zahtev se treba podneti u roku od četiri (4) meseca od dana kada je vama ili Vašem advokatu uručena konačna sudska odluka. U svim ostalim slučajevima, rok će se računati od dana kada je odluka ili akt javno objavljen. Dakle, četvoro mesečni period ne počinje na dan bilo kojeg kasnijeg odbijanja zahteva da ponovo pokrenete Vaš slučaj ili peticiju za pomilovanje ili amnestiju ili bilo koji drugi zahtev javnom organu. Dan kada ste poslali Vaš popunjen obrazac zahteva Ustavnom sudu određuje da li ste ispoštovali četvoro mesečni rok iz člana 49. Zakona o Ustavnom sudu.
15. Treba odabrati i koristiti jedan od zvaničnih jezika na Kosovu, a koji su albanski i srpski.
16. Vaš zahtev treba biti popunjen lično u kancelariji Sekretarijata Ustavnog suda u toku redovnog radnog vremena, ili poštom ili putem elektronske komunikacije. Ako pošaljete Vaš zahtev putem elektronske pošte ili faksom, treba da ga potvrdite poštom. Ne možete da podnesete žalbu Ustavnom sudu preko telefona.
17. Ne možete očekivati pravne savete od strane Sekretarijata, pošto nije dozvoljeno da se oni daju, bilo u pogledu Vašeg zahteva bilo u tumačenju zakona.

Sadržaj zahteva

18. Prilikom popunjavanja obrasca zahteva, treba da proverite da li sadrži sledeće podatke:
  - (a) Vaše ime i adresu, napisanu čitko;
  - (b) Ime i adresu zastupnika, ako ga imate;
  - (c) Za potrebe podnošenja zahteva, nije obavezno da Vas zastupa advokat, niti da Vaš zastupnik mora da bude advokat. Ukoliko imate zastupnika, obrazac zahteva treba biti praćen punomoćjem koje treba Vi da potpišete i Vaš advokat ili drugi zastupnik koji deluje u Vaše ime (vidi priloženi primer). Zastupnik pravnog subjekta (preduzeća, udruženja itd.) ili grupe pojedinaca treba da dostavi dokaz o ovlašćenju od strane ovlašćenog lica ili pravnog lica ili grupe pojedinaca da ih zastupa.
  - (d) Ime i adresa tužene strane ili strana, ako su poznati, i relevantne informacije o toj strani ili strana (odeljak I obrasca zahteva), sa posebnom stranicom za svaku stranku, ako je potrebno. Ustavni sud će poslati kopiju Vašeg zahteva suprotnoj strani, omogućavajući joj da podnese komentare na Vaš zahtev;

- (e) Izjavu o traženom rešavanju, ističući ukratko šta želite da postignete Vašim zahtevom Ustavnom sudu (odeljak VI obrasca zahteva);
- (f) Sažet opis činjenica, dajući jasne i koncizne podatke o činjenicama na koje se žalite (odeljak II obrasca zahteva). Navedite tačne datume i opišite događaje po redosledu kako su nastajali. Ako se Vaše žalbe odnose na više različitih stvari, na primer, različite serije sudskih postupaka, molimo Vas, da svaku od njih posebno navedete;
- (g) Obrazloženje zahteva, objašnjavajući što je moguće preciznije koja je Vaša žalba shodno Ustavu (odeljak III obrasca zahteva). Navedite koji članovi Ustava su navodno prekršeni u Vašem slučaju i objasnite zašto činjenice koje ste izneli u odeljku II zahteva predstavljaju kršenje Vaših ustavnih prava;
- (h) Potkrepljena dokumentacija i informacije pokazuju da ste ispoštovali rokove i pravilo iscrpljivanja pravnih lekova (odeljak V obrasca zahteva).
19. Navedite takođe da li ste koristili druge pravne lekove. Ukoliko jeste, treba da date podatke, uključujući naziv organa kome ste podneli Vaše žalbe, datume i podatke o svim postupcima koji su se desili i detalje o bilo kakvim donetim odlukama. Priložite spisak svih presuda i odluka koje ste naveli u odeljku IV obrasca zahteva, kao i bilo koji drugi dokumenat za koji biste želeli da Ustavni sud uzme u obzir kao dokaz (transkripti, izjave svedoka, Vaši podnesci različitim organima i sudovima) kao što je navedeno u odeljku V obrasca zahteva. Ako to još niste uradili, priložite kopije samih dokumenata.
20. Kopije svih relevantnih dokumenata dostavljenih u podršci Vašeg zahteva treba da budu priloženi uz zahtev prilikom podnošenja Ustavnom sudu. Ako su samo delovi dokumenta relevantni, priložite samo relevantne delove. Dokumenti se mogu podneti na jednom od zvaničnih jezika na Kosovu ili na jednom od jezika koji su u službenoj upotrebi na Kosovu.
21. Kada dokumenat nije na jednom od zvaničnih jezika ili na jednom od drugih jezika koji su u službenoj upotrebi na Kosovu, dokumenat treba da bude praćen overenim prevodom na jednom od zvaničnih jezika ili na jednom od drugih jezika koji su u službenoj upotrebi na Kosovu.
22. Samo relevantni delovi dokumenta mogu biti prevedeni, ali, u tom slučaju, oni treba da budu praćeni objašnjenjem koje ukazuje zašto su samo delovi dokumenta prevedeni.
23. Ustavni sud može zahtevati od stranke da dostavi prošireni ili kompletan prevod tih dokumenata.
24. Nijedan dokumenat Vam neće biti vraćen. Stoga je u Vašem interesu da dostavite kopije, a ne originale;
25. Vaš obrazac zahteva treba da sadrži datum podnošenja i Vaš potpis. Zapamtite da, ukoliko zahtev podnosi Vaš zastupnik, odgovarajuće punomoćje sa Vašim potpisom i potpisom Vašeg zastupnika treba biti priloženo uz obrazac zahteva (vidi priloženi primer).

Javnost i poverljivost

26. Kao opšte pravilo, bilo koja informacija koja je sadržana u dokumentima koje ste dostavili Sekretarijatu, uključujući informacije o Vama, tuženoj strani ili zainteresovanim stranama, biće dostupna javnosti, u skladu sa Zakonom br. 03/L-215 o pristupu javnim dokumentima. Shodno tome, treba da navedete samo one podatke iz Vašeg privatnog života ili o drugim stranama koje su od suštinskog značaja za razumevanje zahteva.

27. Pored toga, ako ne želite da Vaš identitet bude javno objavljen, to treba da kažete i da navedete razloge za takvo odstupanje od uobičajenog pravila koje se odnosi na pristup javnosti informacijama u postupku. Ustavni sud može da odobri anonimnost u izuzetim i propisno obrazloženim slučajevima. Naravno, Vaše ime će biti saopšteno suprotnoj strani, kada se zahtev uputi strani na davanje komentara.

Konačne primedbe i preporuke

28. Molimo vas, nemojte da spajate, lepите lepljivom trakom ili na bilo koji drugi način povežete bilo koju prepisku ili dokumente koje šalјete Sudu. Sve stranice treba da budu obeležene brojevima.

29. Vaš zahtev i sva prepiska treba da bude poslata na sledeću adresu:

Ustavni sud Republike Kosovo
Generalni sekretar Ustavnog suda
Perandori Justinian 44, 10000 Priština, Kosovo
Tel: +381 (0)38 606 162; Fax: +381 (0)38 606 170; info@gjk-ks.org

30. Po prijemu Vašeg pisma ili propisno popunjenog obrasca zahteva, Sekretariјat Ustavnog suda će Vam odgovoriti i obavestiti Vas da je otvoren dosije i da je zahtev upisan pod određenim broјem. Taj broј treba da bude naveden u narednoj prepisci sa Ustavnim sudom. Naknadno, od Vas mogu da budu zahtevane dodatne informacije, dokumenti ili pojedinosti u vezi sa Vašim zahtevom.

31. U Vašem je interesu da brzo odgovorite na bilo koji dopis iz Sekretariјata.

32. Bilo koje kašnjenje ili neodgovaranje ili nedostavljanje dodatnih informacija ili dokumenata na zahtev Sekretariјata, može se shvatiti da Vi ne želite da Ustavni sud nastavi sa dalјim razmatranјem Vašeg zahteva, i može dovesti do toga da se zahtev ne razmotri od strane Ustavnog suda, ili da bude proglašen neprihvatljivim ili da se isključi sa liste slučajeva.

33. Bićete obavešteni o bilo kojoj odluci koju donese Ustavni sud.

Punomoćje
(primer)

Ja,

.....
.....
.....

(Ime i adresa strane koja podnosi zahtev)

Ovim ovlašćujem

.....
.....
.....

(Ime, adresa i zanimanje zastupnika)

Da me zastupa u postupku pred Ustavnim sudom Republike Kosovo koji se odnosi na moj zahtev podnet Ustavnom sudu na osnovu člana 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu za ocenu ustavnosti odluke br. ....
Koji je izdao .....

_____
(mesto i datum)

_____
(potpis strane koja podnosi zahtev)

Ovim prihvatom gornje imenovanje

_____
(mesto i datum)

_____
(potpis zastupnika)